

HEVES MEGYEI ELLENŐRZÉSI IRODA - EGER  
SZÁMVEVŐI JELENTÉS  
*Füzesabony Város Önkormányzata gazdálkodási rendszerének  
2010. évi ellenőrzéséről*  
(részlet 30-33 old.)

*II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK*

Az Önkormányzat a 2007-2009 közötti időszakban a pénzügyi egyensúly biztosítása érdekében rövid és hosszú lejáratú hitelt nem vett igénybe.

Az Önkormányzat a gazdasági programjában meghatározott fejlesztési feladatok megvalósításához és a fejlesztési – hazai és európai uniós – pályázatokhoz szükséges saját forrás biztosítása érdekében a **2008. évben** – a Képviselő-testület 2007. év végén hozott döntése<sup>15</sup> alapján – 968,2 millió Ft bekerülési értékű **felhalmozási célú kötvényt bocsátott ki**. A zártkörű forgalomba hozattal, névre szóló, összesen 6 550 504 svájci frank névértékű dematerializált kötvényt 20 év<sup>16</sup> futamidőre, 2008. június 19-i értéknappal jegyezték. A kibocsátott kötvény, változó kamatozású, a kamat mértéke hat havi bankközi irányadó kamatláb<sup>17</sup> + 1,2%, a kamatfizetés félévente, első ízben 2008. október 31-én volt esedékes. A svájci frank alapú kötvény – amely kibocsátásakor azonnal 6 550 504 svájci frank összegben írtak jóvá az Önkormányzat devizaszámláján – lejáratá 2027. október 31., a tőke visszafizetése három év tíz hónap 11 nap türelmi idő után, első alkalommal 2010. április 30-án, ezt követően félévente, a futamidő alatt változó összegben<sup>18</sup> esedékes. A „Füzesabony 2027” kötvénykibocsátás az Önkormányzat számára **kockázatot jelent** a forint svájci frankhoz viszonyított árfolyamváltozása, a változó kamatérték miatt.

A Pénzügyi bizottság vizsgálta<sup>19</sup> a kötvénykibocsátás indokait, azzal egyetértett, azonban az Ötv. 92. § (13) bekezdés c) pontjában foglalt előírást megsértve nem vizsgálta annak gazdasági megalapozottságát.

A Képviselő-testület – és a képviselő-testületi ülést megelőzően a Pénzügyi bizottság – a kötvény kibocsátásról szóló döntés, illetve az ahhoz készült előterjesztés keretében nem vizsgálta a kötvény visszafizetés forrását. A kötvény zártkörű forgalomba hozatalára a kibocsátó bankkal kötött, 2008. május 22-én kelt megbízási szerződésben, valamint a kötvénykibocsátásról készített információs összeállítás szerint, a kötvény összegének visszafizetését és a kamat megfizetését a kibocsátó Önkormányzat saját bevételeinek csendes engedményezése<sup>20</sup> és az ahhoz – az Önkormányzat mindenkori költségvetési elszámolási számláján – kapcsolódó inkasszó jog biztosítja. A kötvénykibocsátásból származó bevételből 2009. december 31-ig 210,6 millió Ft-ot használtak fel a fejlesztési feladatok megvalósításához, a kibocsátási célnak megfelelően. A tervezett feladatokra 2009. december 31-ig fel nem használt kötvénybevétel 21,7 millió Ft össz-

<sup>15</sup> A Képviselő-testület 148/2007. (XII. 19.) számú határozatában döntött a gazdasági program<sup>2</sup>-ben meghatározott célkitűzések megvalósítására maximum 1000 millió Ft értékű, 20 éves futamidejű kötvény kibocsátásáról. A 2008. évi költségvetés eredeti előirányzatában a kötvény pénzeszközt a kibocsátás eredményességének bizonytalansága miatt nem szerepeltették, azzal év közben növelték meg a (finanszírozási) bevételi és a kiadási (felhalmozási tartalék, majd a felhasználásra vonatkozó önkormányzati határozatok alapján a beruházási, illetve felújítási) előirányzatot.

<sup>16</sup> A pontos futamidő: 12 év 4 hó és 12 nap.

<sup>17</sup> Svájci frank LIBOR/BUBOR/EURIBOR

<sup>18</sup> A tőketörlesztés összege 2012.04.30-2020.10.31. között félévente 153 937 svájci frank, 2021.04.30-2026.04.30 között félévente 270 535 svájci frank, 2026.10.31-2027.04.30. között félévente 250 140 svájci frank, és 2027.10.31-én 6740 svájci frank.

<sup>19</sup> A Pénzügyi bizottság 2007. december 17-i ülésén a 13. napirend keretében. A Pénzügyi bizottság 2008. március 7-i ülésének 1. napirendjén pedig a kötvény kibocsátásról alkotott 147/2007. (XII. 19.) számú képviselő-testületi határozatnak a kötvény kibocsátás hitelképességének megvizsgálásával történő kiegészítést tárgyalta az Észak-magyarországi Regionális Közigazgatási Hivatal által a határozathoz tett törvényességi észrevétel alapján. A Képviselő-testület a 28/2008. (III. 26) számú határozatával fogadta el a kötvény-kibocsátási döntés hitelképességi vizsgálattal való kiegészítését.

<sup>20</sup> Csendes – értesítés nélküli – engedményezés, beszédési felhatalmazás.

## II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

szegben bankszámlapénz, 651,2 millió Ft összegben lekötött forint betét, és 207,5 millió Ft értékben befektetési célú értékpapír<sup>21</sup> formában állt az Önkormányzat rendelkezésére.

Az Önkormányzat a kötvény forrás terhére 2009. december 31-ig 850,2 millió Ft összegben, 36 beruházási-felújítási cél megvalósítására hozott – 49 Képviselő-testületi határozat keretében – döntést. Ebből a legjelentősebb beruházási célok: település rehabilitáció 270 millió Ft, ifjúsági park 80,6 millió Ft, közösségi úszómedence 75 millió Ft, járda-útépítések, felújítások 42,3 millió Ft, városközpont pályázati önerő 40 millió Ft, Egységügyi Központ funkcióbővítés 34 millió Ft, buszmegállók kialakítása 24,7 millió Ft, gépjármű beszerzés 20 millió Ft. A legjelentősebb felújítási feladatok: Szabadság út felújítása 96 millió Ft, Remenyik Zsigmond gimnázium homlokzat felújítás 50 millió Ft. A fejlesztési feladatok megvalósítására 2009. december 31-ig megtörtént pénzügyi kifizetésekből a jelentősebbek: Szabadság út felújítása 74 millió Ft, Remenyik Zsigmond Gimnázium homlokzat felújítás 50 millió Ft, járda-útépítések, felújítások 38,5 millió Ft, Hétszínvirág óvoda előtti parkoló, leállósáv, árokfedés 11,4 millió Ft, gépjármű beszerzés hét millió Ft, buszmegállók létesítése 4,7 millió Ft.

A kötvénykibocsátásból származó bevétel felhasználását megelőzően, a 2008-2009. években, a kötvényt kibocsátó pénzintézetnél vezetett technikai számlán kezelt<sup>22</sup> pénzeszközt – a kibocsátó pénzintézet befektetési javaslata<sup>23</sup> alapján – különböző összegekben és időtartamokra lekötötte, deviza konverziós megállapodás alapján átváltotta, két esetben – összesen 421,5 millió Ft összegben – Magyar Államkötvénybe fektette. A 2008. évben vásárolt kettő Magyar Államkötvényből az egyiket, 228 millió Ft értéken 2009. augusztus 12-én – lejáratkor – 12%-os hozammal értékesítette. A befektetésekből a 2008. évben összesen 52 millió Ft, a 2009. évben 104 millió Ft hozam és kamatbevétele keletkezett.

Az Önkormányzat a kötvénykibocsátás, az értékpapírok vásárlása, értékesítése, hitelfelvétel során az Ötv-ben, az Áht-ban és a helyi rendeletekben<sup>24</sup> előírt hatásköri szabályokat betartva járt el.

A hatásköri lista 24. § (5)-(6) bekezdéseiben foglaltak szerint – az Ötv. 10. § (1) bekezdés előírásának megfelelően – a Képviselő-testület át nem ruházható és át nem ruházott hatáskörébe tartozott a kötvénykibocsátásról és hitelfelvételről történő döntés. Az átmenetileg szabad pénzeszközök lekötésére vonatkozó hatáskörök tekintetében a hatásköri lista 40. §-a a likviditási szabályzat előírásaira hivatkozik, melynek a döntési jogkörök gyakorlására vonatkozó VI/3. pontja szerint „a polgármester dönt a likvid pénzeszköz- és kockázatkezeléssel összefüggő ügyletekről, tranzakciókról az Operatív Munkacsoport javaslata alapján”.

A kötvénykibocsátás során betartották a kötvény fedezeteként az önkormányzati törzsvagyont, a normatív állami hozzájárulást, az állami támogatást, a személyi jövedelemadó, vala-

<sup>21</sup> A 2008.10.08-án vásárolt Magyar Államkötvény lejáratára 2011.04.22., hozama 9,92% kamat.

<sup>22</sup> A kötvény kibocsátásból származó svájci frank a 2008-2009. évi devizakonverziók során fokozatosan forintra váltódott át. A forintban rendelkezésre álló kötvény pénzeszköz kezelésére az Önkormányzat 2009. évben, a számlavezető pénzintézettel betétszámla-szerződést kötött.

<sup>23</sup> Az Önkormányzat a kötvényt kibocsátó pénzintézettel származtatott ügyletek létrehozására 2008. június 8-án keret-megállapodást kötött. E mellett, 2008. április 15-én a kötvényből származó pénzeszközzel összefüggésben befektetési tanácsadásra szóló megbízási szerződést kötött a Budapest PRIVINVEST Gazdasági Tanácsadó Kft-vel. A polgármester a kötvényből származó, átmenetileg szabad pénzeszköz befektetésére a kötvényt kibocsátó, továbbá a számlavezető pénzintézet ajánlata alapján adott befektetési megbízást, a Budapest PRIV-INVEST Gazdasági Tanácsadó Kft. más bankoknál történő befektetéseire vonatkozó javaslatait – a kötvényt kibocsátó banknál fizetendő óvadék összeg miatt – nem fogadta el.

<sup>24</sup> hatásköri lista, 2007-2009. évi költségvetési rendeletek

## II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

mint az államháztartáson belülről működési célra átvett bevételek felhasználásának tilalmára vonatkozó – az Ötv. 88. § (1) bekezdésében foglalt – előírást.

Az évközi likviditás biztosítása érdekében az Önkormányzat a 2007-2009. évek költségvetési rendeleteiben – a folyószámla hitelkeret nagyságára vonatkozó Képviselő-testületi döntések alapján – folyószámla hitelkeret-szerződés megkötését, meghosszabbítását, módosítását, az engedélyezett hitelkeret mértékéig folyószámlahitel felvételét engedélyezte a polgármester számára.

A 2006. július 12-én kelt, 100 millió Ft összegű hitelkeret szerződést változatlan hitelkeret öszszeggel, a Képviselő-testület döntése<sup>25</sup> alapján a számlavezető pénzügyintézet 2008. június 29-ig, majd 2009. június 28-ig meghosszabbította, 2009. március 1-jétől 150 millió Ft, 2009. július 31-től 200 millió Ft összegűre módosított folyószámla-hitelkeretszerződés került jóváhagyásra.

A folyószámlahittel kapcsolatos jellemzőket mutatja be a következő táblázat:

### Megnevezés 2007.

év

2008.

év

2009.

év

A folyószámlahitel keretösszege (millió Ft-ban) 100 100 200

Év végén fennálló folyószámlahitel (millió Ft-ban) 64 98 115

Folyószámlahittel zárt napok száma 365 265 365

A ténylegesen felvett folyószámlahitel átlagos állománya

(millió Ft-ban)

67,7 49,6 105,0

A felvett folyószámlahitel minimum összege (millió

Ft-ban)

0,7 1,3 4,0

A felvett folyószámlahitel maximum összege (millió

Ft-ban)

99,7 98,9 184,2

Az Önkormányzat rendelkezésére álló folyószámla hitelkeret összege 2007. évhez képest a 2009. évben megkétszereződött, igénybevétele a 2008. év kivételével<sup>26</sup> folyamatos volt. A ténylegesen felvett folyószámlahitel átlagos állománya a 2009. évben 55%-kal magasabb volt a 2007. évihez viszonyítva. Az Önkormányzat mindhárom év végén folyószámlahitel állománnyal rendelkezett, melynek összege folyamatosan növekedett, a 2007. év végéről a 2009. év végére 80%-kal emelkedett. A folyószámla hitelen túl egyéb likvid (munkabérmegelőlekezési) hitel felvételére nem került sor.

A jegyző a 2007-2009. években a folyamatos likviditás biztosítása érdekében az Ámr. 139.

§ (1) bekezdésében foglalt előírásnak megfelelően a pénzállomány alakulását bemutató likviditási tervet készítette.

Az Önkormányzat az Egészségügyi és Szociális Központot – az egészségügyi feladatok ellátásával összefüggő likviditási gondok enyhítésére – a 2007-2009. években nem támogatásban részesítette, hanem az Ötv. 89. § (1) bekezdésében előírtakat – mely szerint a „*helyi önkormányzat az intézményét támogatásban részesíti*” – megsértve kölcsönt nyújtott részére.

<sup>25</sup> A Képviselő-testület 58/2007. (VI. 27.) számú és 86/2008. (VI. 25.) számú határozata a folyószámla-hitelkeret meghosszabbítására, továbbá a 21/2009. (II. 11.) számú – a számlavezető pénzügyintézet kiválasztása, ajánlatának elfogadása keretében – és a 116/2009. (VI. 17.) számú határozata a folyószámla-hitelkeret megemelésére.

<sup>26</sup> A 2008. évben az ingatlan értékesítésekből befolyt bevételnek átmenetileg az Önkormányzat költségvetési elszámolási számláján való rendelkezésre állása miatt 101 napon nem volt szükség folyószámlahitel igénybevételére.

## II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

Az Önkormányzat által nyújtott kölcsön tényleges tartalma szerint támogatás (intézményfinanszírozás) volt, így a könyvviteli elszámolásban a kölcsönként történő kimutatással az

Önkormányzat megsértette a Számv. tv. 16. § (3) bekezdésében a tartalom elsődlegessége a formával szemben számvetési alapelvre vonatkozó előírást, továbbá a kölcsönrel kapcsolatosan a követeléseknek és a kötelezettségeknek a valós állományi értéknél a 2007. évben három millió Ft-tal, a 2008. évben 15,4 millió Ft-tal, a 2009. évben 17,8 millió Ft-tal magasabb összegben történt kimutatásával megsértették a Számv. tv. 15. § (3) bekezdésében a valódiság elvére vonatkozó előírást. Az intézmény esetében a kölcsön felvétele sérti az Áht. 100/E. § (1) bekezdés a) pontjában<sup>27</sup> a költségvetési szervek pénzkölcsön felvételének tilalmára vonatkozó előírást.

Az Önkormányzat eladósodása 2007-2009. között növekedett, mivel a hosszú és rövid lejáratú fizetési kötelezettségek év végi állományának növekedése meghaladta az Önkormányzat összes forrása állományának növekedését:

· az **eladósodási mutató**<sup>28</sup> a 2007-2009. években 3,1%-os, 28,0%-os és 31,7%-os arányt mutatott, folyamatosan – a vizsgált időszakban összesen 28,6 százalékponttal – emelkedett a kötvénykibocsátásból származó hosszú lejáratú kötelezettségek, és a rövid lejáratú kötelezettségek együttes és folyamatos növekedése miatt, amely az Önkormányzat eladósodásának fokozódását jelzi;

· az **esedékességi aránymutató**<sup>29</sup> a 2007 évi 99,0%-os mértékről a 2008. évre 14,2%-os szintre csökkent, azaz a kötelezettségeken belül a rövid lejáratú fizetési kötelezettségek aránya – azok év végi állománya 64%-os növekedése ellenére – visszaesést mutat, melyet a hosszú lejáratú kötelezettségek összegének és arányának a kötvénykibocsátás miatti növekedése eredményezett. A 2009. évre 23,7%-ra emelkedett a mutató, mert ebben az évben a rövid lejáratú fizetési kötelezettségek állománya nagyobb mértékben – 92,1%-kal, ezen belül a rövid lejáratú kölcsönök állománya 102,8%-kal, az év végén fennálló folyószámlahitel

állomány 16,5%-kal, a szállítói kötelezettségek állománya 390%-kal – növekedett, mint az összes fizetési kötelezettség állománya, amely 15,5%-kal nőtt. Ez azt mutatja, hogy a rövidtávon teljesítendő kötelezettségek fizetőképességre gyakorolt hatása a 2009. évben fokozódott;

· az **adósságszolgálati ráta**<sup>30</sup> – az évek sorrendjében – 2-5-10% volt, növekvő mértéke azt mutatja, hogy az Önkormányzat a saját bevételeinek mind nagyobb hányadát kénytelen a növekvő összegű folyószámlahitel és a kötvény kamatainak fizetésére, illetve a folyószámlahitel törlesztésére felhasználni.

Az eladósodási mutató 2007-2009 közötti emelkedése és az adósságszolgálati ráta növekvő mértéke jelzi, hogy **az Önkormányzat pénzügyi helyzete** – a 2007-2009. évek között – **eladósodási szempontból kedvezőtlenül alakult.**

<sup>27</sup> 2008. december 31-ig Áht. 100. § (1) bekezdés a) pont

<sup>28</sup> Az eladósodási mutató a hosszú és rövid lejáratú fizetési kötelezettségek önkormányzati összes forráson belüli arányát mutatja.

<sup>29</sup> Az esedékességi aránymutató a rövid lejáratú fizetési kötelezettségek arányát fejezi ki az összes – rövid és hosszú lejáratú – fizetési kötelezettségen belül.

<sup>30</sup> adósságszolgálati ráta: megmutatja, hogy a tárgyévben adósságszolgálatra (tőketörlesztés+kamat) fizetett összeg hány %-a a saját bevételnek